

МАТЕРІАЛИ

IX міжнародної науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ І ОПОДАТКУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

ЛЬВІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

3 нагоди

205

років

з часу заснування

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
БІЛОРУСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ
МЕТОДОЛОГІЧНА РАДА З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ
МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ
УКРАЇНИ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ І ОПОДАТКУВАННЯ
У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
ТА СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

Матеріали

IX міжнародної науково-практичної конференції

*З нагоди 205-ї річниці з часу заснування
Львівського торговельно-економічного університету*

Львів, 14-15 травня 2021 року

Львів
Видавництво Львівського торговельно-економічного університету
2021

УДК 657.1:657.6:336.221+339.923:061.1 ЄС

Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті Європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації: матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції / [відповідальні за випуск: проф. Куцик П.О., проф. Воронко Р.М., доц. Марценюк Р.А.]. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2021. – 540 с.

ISBN 978-617-602-290-9

НАУКОВИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Куцик Петро Олексійович, ректор Львівського торговельно-економічного університету, д.е.н., професор, голова;

Євдокимов Віктор Валерійович, ректор Державного університету «Житомирська політехніка», д.е.н., професор, співголова;

Семак Богдан Богданович, проректор з наукової роботи Львівського торговельно-економічного університету, д.е.н., професор;

Воронко Роман Михайлович, завідувач кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування Львівського торговельно-економічного університету, д.е.н., професор;

Бачинський Василь Іванович, професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування Львівського торговельно-економічного університету, к.е.н., професор;

Бондар Микола Іванович, декан факультету обліку та податкового менеджменту, професор кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана», д.е.н., професор;

Задорожний Зеновій-Михайло Васильович, проректор з наукової роботи Західноукраїнського національного університету, член Методологічної ради з бухгалтерського обліку та Ради з міжнародних стандартів фінансової звітності при Міністерстві фінансів України, д.е.н., професор;

Зубілевич Світлана Яківна, голова Комітету з питань професійної освіти Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ), професор;

Калюга Євгенія Василівна, завідувач кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України, д.е.н., професор;

Каменська Тетяна Олександрівна, голова Аудиторської палати України, д.е.н., професор;

Легенчук Сергій Федорович, завідувач кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка», д.е.н., професор;

Лоханова Наталія Олексіївна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Одеського національного економічного університету, д.е.н., професор;

Карпенко Євгенія Анатоліївна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», к.е.н., доцент;

Фоміна Олена Володимирівна, завідувач кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету, д.е.н., професор;

Толкачева Єлена Георгіївна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Білоруського торговельно-економічного університету споживчої кооперації, к.е.н., доцент;

Завачка Тетяна, завідувач кафедри бухгалтерського обліку, фінансів та банківської справи Кооперативно-торговельного університету Молдови, к.е.н., доцент;

Міхал Бернаксі, завідувач кафедри фінансового обліку, податків і аудиту Вроцлавського економічного університету, професор;

Маріуш Анджесвскі, завідувач кафедри фінансового обліку Краківського економічного університету, професор;

Йоланта Хлюска, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та бухгалтерського обліку Ченстоховського технологічного університету, професор;

Марценюк Роман Анатолійович, доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування Львівського торговельно-економічного університету, секретар.

Оргкомітет конференції від Львівського торговельно-економічного університету:

Куцик П. О. – ректор, професор, професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування (голова оргкомітету);

Члени оргкомітету:

Воронко Р. М. – професор, завідувач кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування (заступник голови);

Бачинський В. І. – професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Редченко К. І. – професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Головацька С. І. – професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Медвідь Л. Г. – професор кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Герасименко Т. О. – доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Бойко Р. В. – доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Марценюк Р. А. – доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Чабанюк О. М. – доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Чік М. Ю. – доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Кузьмінська К. І. – доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Попітіч Т. В. – ст. викладач кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування;

Матеріали ІХ міжнародної науково-практичної конференції містять тези доповідей учасників за результатами досліджень у галузі економіки, бухгалтерського обліку, контролю, економічного аналізу, аудиту, фінансової звітності, оподаткування та суміжних дисциплін.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Організаційний комітет не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах.

ISBN 978-617-602-290-9

УДК 657.1:657.6:336.221+339.923:061.1 ЄС

© Колектив авторів

© Львівський торговельно-економічний університет,

2021

ЗМІСТ
СЕКЦІЯ № 1

**“ТЕНДЕНЦІ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО
ОБЛІКУ В УМОВАХ СВІТОВИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ”**

Chluska Jolanta	Ewidencja kosztów w polskich szpitalach – nowe wyzwania	14
Zamula I., Travin V.	Information challenges of organic production development in the context of european integration	18
Iershova N.	Aspects of the multidimensionality of non-financial reporting of a company in the era of instant information dissemination	21
Артюх О. В., Льющенкова В. В.	Доходи та витрати транспортно-експедиторських компаній: проблемні аспекти обліку	24
Артюх О. В., Штуфт П. В.	Генезис фінансової звітності: огляд чинників впливу	27
Бочула Т.В.	Інформація: чинники, переваги та синергія розвитку	31
Дубініна М. В.	Системи публічних закупівель – одна з найуспішніших українських реформ	35
Герасимович І. А.	«Гнучкі» системи бухгалтерського обліку в управлінні сучасним підприємством	38
Голов С. Ф.	Удосконалення системи обліку на основі теорії обмежень	41
Дерій В. А.	Нормативно-правове забезпечення обліку в підприємствах: організація, навчання фахівців	44
Жиглей І. В.	Параметри та цілі оцінки соціально відповідального інвестування	47
Сивак О. Б. Засадний Б. А.	Оцінювання системності практичного застосування МСФЗ для формування фінансової звітності підприємств	51
Зоріна О. А.	Проблеми обліку операцій з давальницькою сировиною	55
Калюга Є. В., Гайдученко Т. М.	Перспективи розвитку бухгалтерського обліку в недержавних пенсійних фондах	58
Колісник Г. М.	Мета та значення облікової політики підприємства: в умовах застосування міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і фінансової звітності	61
Крупка Я. Д.	Тенденції розвитку бухгалтерського обліку під впливом сучасних викликів	65
Куцик П. О.	Облік в інформаційній системі підприємства	69
Легенчук С. Ф.	Розвиток корпоративної звітності: перспективи та проблеми	73

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єсієва Н.К. Транспортно-експедиційна діяльність як один із основних видів діяльності підприємств-перевізників: обліково-правовий аспект. *Економічний аналіз*. 2012. Т. 11(4). С. 232-236.
2. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Про транспортно-експедиторську діяльність: Закон України від 01.07.2004 р. №1955-IV. / Верховна Рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1955-15#Text>
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

УДК 657.3

Артюх О. В.

д. е. н., доцент,

професор кафедри бухгалтерського обліку та аудиту,

Штуфл П. В.

аспірантка кафедри бухгалтерського обліку та аудиту

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

ГЕНЕЗИС ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: ОГЛЯД ЧИННИКІВ ВПЛИВУ

На сьогодні у світі все більшого значення в системі інформаційного забезпечення управління економічними процесами набуває звітність підприємств.

Вона пройшла великий період часу формування й триває і досі. Ефективне управління економікою підприємств та держави в цілому значною мірою залежить від повноти, достовірності, доречності та

своєчасності інформації стосовно характеру та обсягу здійснюваних господарських процесів, наявності та використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, джерел отримання фінансових результатів діяльності та напрямів використання прибутку. Одним з таких найголовніших джерел інформаційного забезпечення є звітність, що готується шляхом виконання спеціальних процедур обробки, групування і підрахунку даних і формується на завершальній стадії облікового процесу.

Розглядаючи передумови становлення нинішнього формату звітності, більшість учених зосереджується на аналізі історичних орієнтирів її еволюції. Серед них такі відомі вчені та науковці, як: А. В. Озеран, Д. Я. Соломатін, Є. Ю. Попко, М. В. Корягін, В. А. Щеголевский та інші.

З часів, коли людство розпочало свою господарську активність, нормальною практикою за будь-якого суспільно-економічного ладу (рабовласництво, феодалізм, капіталізм тощо) було звітування працівників перед особами, яким вони підпорядковані. Звітність як інструмент представлення інформації еволюціонувала впродовж кількох століть. Спочатку змінювалися способи її представлення (від усної передачі зведеної інформації про зафіксовані господарські факти до формування письмових звітів у паперовому чи електронному форматі), потім – компонентний склад та кількість показників, які підлягали обов'язковому розкриттю.

З плином часу загальна грамотність, в тому числі економічна, зростала, змінювалися форми ведення господарства. Людство зі своїм розвитком все більше і більше накопичувало знання і теоретичні уявлення про ту чи іншу сферу життя, що спонукало до пошуку оптимального набору показників, які підлягали представленню у звітності. Тому, в результаті аналізу розвитку звітності, очевидним є той факт, що зміни, яких зазнала її структура та компонентна наповненість, не є випадковими чи зумовленими збігом обставин. Кожен показник, який закріплений у певній формі звітності, – це не спонтанне рішення однієї людини чи певної групи осіб, адже він є результатом тривалого підбору і відбору правильної конфігурації представлення затребуваної багатьма користувачами інформації. А саме це довгостроковий процес, який має під собою певну логічну основу і свідчить про те, що включення будь-якого показника до тієї чи іншої форми звітності базується на відповідній теоретичній платформі.

Вчені зауважують, що на формування фінансової звітності великий вплив мали економічні теорії. Економічні теорії, описують, а також розкривають зміни в суспільному житті, виявляють їх причини, ідентифікують ключові запити на облікову інформацію, саме тому, впливають на структурну композицію фінансової звітності.

Вченими було виділено шість видів економічної теорії, серед них: меркантилізм, фізіократизм, класична політична економія (марксизм), маржиналізм, кейнсіанство, монетаризм [1-4]. Всі представлені види економічної теорії вплинули на розвиток складових сучасної фінансової звітності (табл. 1).

Таким чином, першою економічною теорією, що зародилася та досягла свого найбільшого розвитку в Англії, вважається меркантилізм. Представниками якої були Ж. Кольбер, Т. Ман, А. Монкретсьєн, У. Стаффорд. Джерелом добробуту вважали зокрема зовнішню торгівлю, а саме золото та срібло.

Наступною економічною теорією став фізіократизм, що сформувався в середині XVIII ст. у Франції. Такі фізіократи, як: В. Вернадський, Р. Кантільон, Ф. Кене, П. Лепезан де Буагільбер, В. Мірабо, Д. Норе, О. Рунеберг, А. Тюрго), на противагу меркантилістам, джерелом багатства вважали виробництво у сільському господарстві.

Таблиця 1

Вплив економічних теорій на розвиток сучасної фінансової звітності

Меркантилізм	Фізіократизм	Класична політична економія (марксизм)	Маржиналізм	Кейнсіанство	Монетаризм
-Баланс; -Звіт про рух грошових коштів; -Примітки до фінансової звітності.	-Баланс; -Примітки до фінансової звітності.	-Баланс; -Звіт про фінансові результати; -Звіт про власний капітал.	-Баланс; -Звіт про фінансові результати; -Примітки до фінансової звітності.	-Звіт про фінансові результати; -Звіт про рух грошових коштів;	-Баланс; -Звіт про рух грошових коштів; -Примітки до фінансової звітності.

Джерело: узагальнено на підставі [1-4]

Наступною на зміну фізіократизму приходить класична політична економія, представниками якої вважаються П. Буагільбера, Т. Мальтуса, К.

Маркса, У. Петті, Д. Рікардо, А. Сміта та ін. Основним об'єктом свого пізнання вважали матеріальне виробництво незалежно від галузевої приналежності (промисловість, сільське господарство), а джерелом багатства – продуктивна праця.

Новим напрямком економічної думки в 70-і рр. XIX ст. став маржиналізм. Його засновниками вважаються такі вчені: О. фон Бем-Баверк, Л. Вальрас, Ф. фон Візер, У. Джевонс, Ф. Еджуорт, К. Менгер, В. Парето та ін. Теоретичні підходи, що реалізувались ними, передбачали зміщення акцентів з витрат виробництва на кінцеві результати [3].

Під час кризи 1929-1933 рр. і Великої депресії у Сполучених Штатах Америки, з'явився напрям економічної теорії кейнсіанство, засновником вважався вважається Джон Мейнард Кейнс.

На зміну вищезазначеної економічної теорії прийшов монетаризм. В цей період, основним індикатором розвитку національної економіки та головним фактором суспільного відтворення стала грошова маса.

Таким чином, всі вищезазначені види економічної теорії мали великий вплив на формування компонентного складу відповідних форм сучасної фінансової звітності. Але, поміж з цим, на сьогодні існує ряд інших економічних течій (інституціоналізм, гіперекономіка, нова інформаційна економіка та ін.), що створюють перспективний вплив на розвиток фінансової звітності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2016. 276 с.

2. Озеран А. В. Дослідження еволюції бухгалтерської (фінансової) звітності на теренах сучасної України. *Формування ринкової економіки*: зб. наук. праць, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», 2012, № 28, С. 443-451.

3. Попко Є. Ю. Фундаментальні аспекти вибору оцінки в бухгалтерському обліку. *Ефективна економіка*, 2013, № 6. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2117&p=1>.

4. Соломатин Д. Я. История развития бухгалтерской отчетности в России. *Современный бухучет*, 2004, № 4, С. 40-46.